

การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต2

ธนวัฒน์ จรรย์เสงี่ยม

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2555

๒๐๐๒๕๕๐๐๒

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

250709

การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ธนวัฒน์ จรรย์เสงี่ยม

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2555

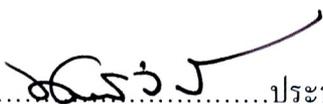
การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

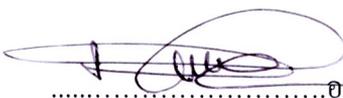
ธนวัฒน์ จรรย์เสงี่ยม

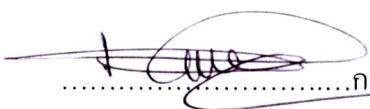
การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพร จันทรปัญญา

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ดร.ปรารธนา โกวิทยางกูร

.....กรรมการ
ดร.ปรารธนา โกวิทยางกูร

17 พฤษภาคม 2555

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาจาก อาจารย์อ่องอาจ โฆษขุนพันธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพร จันทรปัญญา ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร. ชูชีพ พุทธิประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ปรารธนา โกวิทยางกูร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษาและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ ผู้ศึกษาจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ นายทวนทอง ศรีสวัสดิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกท่าน

ขอขอบคุณสำหรับกำลังใจจาก คุณแม่ รวมทั้งญาติพี่น้อง เพื่อน ๆ และเพื่อนผู้บริหารทุกคน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ทำให้งานการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

ธนวัฒน์ จรรย์เสงี่ยม

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2	
ผู้เขียน	นายธนวัฒน์ จรรย์เสงี่ยม	
ปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)	
คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ	รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
	ดร.ปรารธนา โกวิทยางกูร	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

250709

การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ประชากรที่ใช้ คือผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 96 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามรูปแบบการบริหารความขัดแย้งของ Thomas and Kilmann นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีรูปแบบการบริหารความขัดแย้งแบบการประนีประนอม ร้อยละ 32.29 แบบการร่วมมือ ร้อยละ 22.92 แบบการยอมให้ ร้อยละ 19.79 แบบการหลีกเลี่ยง ร้อยละ 17.71 และแบบการเอาชนะ ร้อยละ 7.29

Independent Study Title   Conflict Management of Educational Institution
Administrators Under Mae Hong Son Primary Education
Service Area 2

Author   Mr. Tanawat Chansaweim

Degree   Master of Education (Educational Administration)

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Choocheep Puthaprasert   Advisor

Dr. Pratana Govittayangkull   Co-advisor

ABSTRACT

250709

The objective of this study is to study modes of conflict management of educational institute administrators under Mae Hong Son Primary Education Service Area 2. The respondents of this study consist of 96 educational institute administrators under Mae Hong Son Primary Education Service Area 2, in the academic year 2011. Tool used in this study was a questionnaire of conflict management of Thomas and Kilmann. And the data was then analyzed by using frequency and percentage.

The result of the study found that 32.29% of educational institute administrators under Mae Hong Son Primary Education Service Area 2 had a compromising mode of conflict management while 22.92% of them had a collaborating mode, 19.79% had an accommodating mode, 17.71% had an avoiding mode, and 7.29% had a competing mode.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	6
บทที่ 2 เอกสารและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	7
ความหมายของความขัดแย้ง	7
แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้ง	10
ธรรมชาติของความขัดแย้ง	12
ประเภทของความขัดแย้ง	13
ความขัดแย้งภายในโรงเรียน	14
สาเหตุของความขัดแย้ง	17
ผลดีและผลเสียของความขัดแย้ง	20
กระบวนการบริหารความขัดแย้ง	24
พฤติกรรมแก้ไขความขัดแย้ง	25
การศึกษาที่เกี่ยวข้อง	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการศึกษา	36
ประชากรที่ใช้ศึกษา	36
เครื่องมือที่ใช้ศึกษา	36
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ศึกษา	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
บทที่ 4	
ผลการศึกษา	41
บทที่ 5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	44
สรุป	44
อภิปรายผล	44
ข้อเสนอแนะ	51
บรรณานุกรม	53
ภาคผนวก	58
ภาคผนวก ก	
สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	59
ภาคผนวก ข	
แบบสอบถามเพื่อการค้นคว้าแบบอิสระ	61
ภาคผนวก ค	
ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เลือกตอบในแต่ละข้อของวิธีการบริหารความขัดแย้ง	67
ภาคผนวก ง	
ตารางแสดงจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามที่เลือกตอบ ในแต่ละข้อของวิธีการบริหารความขัดแย้ง	69
ภาคผนวก จ	
ตารางแสดงจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามที่เลือกตอบ ในแต่ละรูปแบบของวิธีการบริหารความขัดแย้ง	70
ประวัติผู้เขียน	74

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	การตรวจให้คะแนน	39
2	รูปแบบการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน	42
3	เปรียบเทียบรูปแบบการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามข้อคำตอบที่ผู้ตอบเลือก	43

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ		หน้า
1	กระบวนการของการบริหารความขัดแย้งตามแนวคิดของเฮดิสัน	25
2	แบบพฤติกรรมในสถานการณ์ขัดแย้งของ Thomas and Kilmann	26